

ONS GEDULD BREEKT BETON

1.

Je was dood.

Je leeft.

En nu je niet langer bevoet en beteend de aarde betreedt
maar beworteld in vaste grond gekluisterd staat,
nu je onsterfelijke ziel de transitie van fauna naar flora heeft gemaakt,
nu jij je menselijke vorm verlaten hebt
en als plant bent teruggekeerd,
zit je met wat vragen.

Dat is begrijpelijk.

Van alles wat je je had voorgesteld,
tussen alle verwachtingen tussen vrees en verlangen
die een mens die het einde voelt naderen kunnen bevangen
was deze overgang van vlees naar blad,
van bloed naar sap, van tors naar stengel,
er een die je niet had kunnen bevroeden.

Op je sterfbed was je tamelijk tevreden over jezelf.
Je vond jezelf een goed mens.
En dat was niet eens zo ver bezijden de waarheid,
nee hoor.

Er waren mensen in je leven in staat tot liefde,
en sommige van die mensen hielden van je, op goede momenten,
en sommige van die mensen moesten huilen op je uitvaart.

Er was niemand die zich verheugde over je verscheiden,
niemand die je stoffelijk overschot vervloekte of beschimpte,
niemand die de behoefte voelde te dansen of te pissen op je graf.

Dan heb je het niet slecht gedaan als mens.
Echt niet.

Je hield er het grootste gedeelte van je leven
geen specifiek godsbesef of hogere levensinstelling op na,
je rekende op vertering,
bederf is immers de weg van alle vlees,
en ook geest – zolang het in de hersenen gekaderd is – is vlees,

maar

je had toch verwacht dat mocht er méér zou zijn

tussen hemel en aarde dan louter biologie;
er in het hiernamaals een beloning op je lag te wachten.

Niet uit arrogantie,
maar omdat je pogingen bij leven een goed mens te zijn
best door een hoger wezen opgemerkt hadden mogen worden

die je, gezien je inborst, en eventueel na kortstondig verblijf
in een of ander vagevuur van welke denominatie dan ook,
in een wat achteraf gelegen hemelgewelf zou stallen -
niet naast Zijn Troon gezeten, nee, zo ver wil je niet gaan,
maar ergens in een hoekje, of op het schellinkje bijvoorbeeld.

En lag reïncarnatie op de tafel,
dan zag je jezelf eerder terug als adelaar of arend,
op machtige vlerk door het zwerk jagend,
neerkijkend op de mensheid en dichterbij de hemel
dan welk ander levend wezen ook.

Nooit had je verwacht
op aarde terug te keren als plant.

En als, dan toch als een mooier exemplaar;
de zon aanbiddend als Japanse lelie,
of als een van de duizend soorten Olifantsoor
die zwijgend een ruimte kunnen domineren,
of wat bescheidener, als siererwt,
met delicate bloemetjes de aarde overwoekerend.

Maar niets van dat.
Je keerde terug als gras.

Gras.

Tot weinig meer in staat dan wuiven in de bries
en eens per jaar je pollen met de wind laten verstuiwen.

2.

Als je nog in staat was tranen te laten,
van woede, van verdriet,
zou je zonder twijfel de grond waarin je wortelt
tot dras hebben gejanke
en aan overbewatering opnieuw gestorven zijn.

Want, denk je, terugkeren als gras,
wat is dat anders dan een straf?

Dat denken is beperkt.

Daar kan je niks aan doen,
je was immers een mens en mens
denkt weinig verder dan zichzelf.

Geen beest eenzamer dan het vachtloze beest
dat opgesloten in zijn schedel
weinig ander gezelschap dan zijn eigen kleine gedachtes heeft.

Overkomt mens iets goeds dan zal dat een beloning zijn,
overkomt mens iets slechts,
dan moet dat wel een straf zijn.

En dat heb je, vind je, niet verdiend.

Je hebt je best gedaan,
en ja, dat heb je,
tot veel meer is mens niet in staat.

Je neigde eerder tot het goede dan het kwaad,
en ja, dat is waar,
maar natuur kent geen moraal.

Denken over goed of kwaad is huiskamerhobby voor diersoorten
die het overleven hebben uitbesteed aan iets dat zonder leven leeft: technologie.

Maar dat wat van mens overblijft wanneer de elektriciteit de geest geeft
is weinig meer dan huidzak vol vlees,
dat enkel nog onderdeel van de natuur kan worden
door te vergaan, verteren, composteren.

Je bedoelde het goed,
en ja, dat deed je,
maar er ligt een kloof tussen intentie en effect
waarin je hele soort verdwaald,
dolend tussen kliffen die niet meer te beklimmen zijn,

de ene klif het verleden – dat is voorgoed voorbij,
de andere klif de toekomst – daar is geen plaats meer voor de mens

daar hoef jij je niets van aan te trekken,
jij hebt je mens-heid afgelegd.

Je hoeft niet langer te verlangen
naar alles wat het mens-zijn dragelijk of ondraaglijk maakte,
nee
het enige wat jij nog van je vroegere zelf mee kan nemen
zijn de voedingsstoffen van je verteerde lijk.

Jij bent het gras dat op jouw graf groeit,
je eigen tuintje in je hart,
de hoogste fase in de kringloop van het leven:

vreet jezelf
en
vergeet je zelf.

3.

Voel je hoe je langzaam deel wordt van iets groters?

Waar jij vroeger ophield bij je voeten,
groeien nu je wortels door.

Verstrengelen ondergronds met andere grassen,
planten struiken bomen, al wat gewas is,
verbindt zich met elkaar – met jou.

Voel je al hoe je leven als plant
je inzichten verschaft die je voorheen niet had?

Hoe jij als mens een eeuwig ik was
en nu steeds meer wij wordt?

Onze wortelsystemen onderling verbonden,
met schimmels als communicatiemiddelen,
als een groot voortwoekerend organisme.

Je ego lost op in ons wij.

Weet je nog hoe je mens was
en je de schimmels die met je communiceerden,
kalknagel, candida, zwemmerseczeem,
als besmettelijk ongemak zag,
als overdraagbare aandoening,
iets dat vernietigd moest worden?

Daarin schuilt de ondergang van de mens,
omdat hij vernietigt wat hij niet begrijpt
en
omdat hij zichzelf nooit zal begrijpen
gedoemd is zichzelf te vernietigen.

Als dit al iets is,
deze terugkeer als gras,
dan is het een beloning, geen straf.

Want jij
of zijn we al zover
en is jij een wij geworden

want wij

wij zullen de mens overwoekeren.

Onvermijdelijk, met onverzettelijke traagheid.

Ons geduld breekt beton,
verkruimelt de dikste muren,
overwoekert de hoogste gebouwen,
onze scheuten zullen steenlagen doorbreken,
straat en stoep uitscheuren
en het uitschot dat zich dacht
boven de natuur te stellen
zullen wij overwoekeren en verstikken,
we zullen de adem uit hun longen trekken
en ons te goed doen aan hun verteerde lijken.

En dan
zal al wat ooit tweepotig was
terugkeren als gras.

Ons geduld breekt beton
en wij
wij zullen de aarde erven.